

ζόντων αυτά πλοίων, ἐμποδίσθη ἡ ἐπιχείρησις.

Πολλὰ ἐθρυλλήθησαν καὶ περὶ τῶν κάττων, ὡς θεραπευμένων παρὰ τοῖς Τούρκοις, καὶ ὁ Λευγκλάβιος εἶδε, λέγει, πλῆθος αὐτῶν κατωκισμένων ἐπὶ τῶν τειχῶν τοῦ Γενιῦ-μπαγτσέ, καὶ τρεφόμενων, ὑπὸ τῶν Τουρκιστῶν μάλιστα, μὲ ἀποφάγια καὶ σηκότια. Δὲν ἠδυνήθη νὰ εὔρω τὰ γαλεοτροφεία ταῦτα· γνωρίζω ὅμως ὅτι ὅσα ἀποστρέφεται τὸν σκύλον, ὡς βρωμερὸν, ὁ Τούρκος, τόσα προσοικισιοῦται καὶ περιέπει τὸν κάττον, καὶ διηγοῦνται ἐκ παραδόσεως (διότι πᾶν ἔθιμον παρ' αὐτοῖς ἔχει καὶ τὸ διήγημά του) ὅτι τόσον ἠγάπα τὸν κάττον τοῦ ὁ Μωάμεθ, ὥστε, προσκληθεὶς ποτε νὰ γνωμοδοτήσῃ περὶ θρησκευτικοῦ τινος ζητήματος, ἐπροτίμησε, πρὶν σηκωθῆ, νὰ κόψῃ τὴν χειρίδα τοῦ ἐπανωφορίου του, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔτυχε νὰ κοιμᾶται τὸ ζῶον τοῦτο, παρὰ νὰ τοῦ ταραξῆ τὴν ἡσυχίαν. Καὶ ἐπὶ πᾶσι νομίζω, ὅτι ἐὰν ἡ ἀποδιδόμενη ἐν Αἰγύπτῳ τὸ πάλαρ λατρεία εἰς τὸν ἰχθυόμορφον ἀδικαιολογεῖτο διὰ τὴν πρὸς τὸν κροκόδειλον ἀντιπάθειάν του, πολὺ δικαιότερα εἶν' ἡ προτίμησις τῶν Τούρκων διὰ τοὺς κάττους ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπου τὸ πλῆθος, τὸ μέγεθος καὶ ἡ κακοήθεια τῶν μυϊῶν εἶνε ἱστορικῆ.¹

Πῦθεν ὀνομάσθη εἰδὸς τῆ μαχαριδίων τοῦ λαοῦ
ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΔΕΣ

Ἐν ἔτει 1825 ἡ τότε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐφυλάκισεν ἐν Ἰδρα (ἐν τῇ ἐκεῖ Μονῇ τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ) διαφόρους ὀπλαρχηγούς, ἐν οἷς καὶ τὸν γέρο-Κολοκοτρώνην, ὡς ἀντιπολιτευομένους αὐτήν. Προκειμένου δὲ ἐν Ναυπλίῳ ν' ἀπαχθῆ ὁ Κολοκοτρώνης εἰς τὸ πλοῖον, γράφει πρὸς τὸν γραμματεὺς αὐτοῦ Μ. Οἰκονόμου, ζητήσας παρὰ τοῦ ἑταίρου τὸ ἔπιπλον καὶ ἄλλο ἔφραρον ὅπλον, ἀφῆρθη δὲ ἀπ' αὐτοῦ καὶ μαχαριδίον τι εὐτελεές, οὗ ἔκαμνε χρῆσιν ἐν τῇ λιτῇ καὶ ἀπλοῦκῇ τραπέζῃ του καὶ δι' οὗ ἔκοπτε συνήθως τὸν ἄρτον του. Διερχόμενος δὲ ἔμπροσθεν μικρομπορικοῦ τινος καταστήματος τῆς παραλίας καὶ ἰσθμίου ζυμπίλιον πλήρες ξυλομαχαριδίων, ἐκτεθειμένων πρὸς πώλησιν ἀντὶ 2-3 λεπτῶν ἔκαπτον, ἐκτείνας τὴν χεῖρα καὶ λαβὼν ἓν, παρεκάλεσε τὸν ἔμπορον νὰ τὸν χρωσῆ, διότι δὲν εἶχεν ἐπάνω του λεπτὰ· ὁ πωλὼν τὰ μαχαριδία καὶ ὁ πολὺς ἐπακολουθῶν λαὸς μετὰ πικρίας ἐμειδίασαν, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ τῷ ἐπιτρέψῃ νὰ λάβῃ μετ' ἑαυτοῦ τὸ μαχαριδίον. Τὸ συμβάν τοῦτο διεδόθη καθ' ὅλην τὴν πόλιν, ἔκτοτε δὲ τὸ εἶδος ἐκεῖνο τῶν μαχαριδίων (συγγιᾶδων) πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος μετωνομάσθη καὶ φέρει μέχρι σήμερον τὴν ὀνομασίαν «Κολοκοτρώνης».

Κατὰ τὴν σύστασιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Πανεπιστημίου ἐνεγράφησαν 50 φοιτηταί. Οὗτοι ἀνήλ-

1. Σ. Κ. Βυζαντινός.

θον εἰς 240 ἐν ἔτει 1845, 550 ἐν ἔτει 1855, 1182 ἐν ἔτει 1866 καὶ 1400 ἐν ἔτει 1875.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΤΑΔΙΚΟΥ

... Ἐσυνείθισα εἰς τὸν κρότον τοῦ θηματίζοντος ἐνώπιον τῆς φυλακῆς μου σκοποῦ. Ὅταν λείπη, προσέχω εἰς τὸν θόρυβον τῶν εἰς τὴν ἔξω θύραν κινουμένων στρατιωτῶν. Ἄλλ' ἐνίοτε εἶναι καὶ στιγμαὶ θαυτάτης ἡσυχίας· τότε τὸ πνεῦμά μου τρέχει εἰς τὰς μεμακροσμένας συνοικίας, διὰ νὰ συναθροίσῃ τὰς συγκεχυμένας φωνὰς τῶν παιζόντων παιδίων. Νομίζω ὅτι ἀκούω μητέρα νὰ καλῆ τὸ τέκνον τῆς. Ἐν τῷ μεταξῷ δὲ κοιμοῦμαι, ὄνειρευόμενος τὴν ἰδικήν μου... [Ἐφημερίς τῶν Φυλακῶν].

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ

Ἡ Ξενιτεία.

«Σ' ἀφίω γειά μανοῦλά μου, σ' ἀφίω γειά πατέρα, ἔχετε γειά δερφάκια μου καὶ σεις ἑαδερφοπούλαις, θὰ φύγω, θὰ ξενιτευθῶ, θὰ πάω μακρὰ εἰς ξένα· θὰ φύγω, μάνα, καὶ θάρῃω καὶ μὴν πολυλυπίεσαι. Ἀπὸ τὰ ξένα, ποῦ βρεθῶ, μηνύματα σοῦ στέλνω. Μὲ τὴν ὁρσῖα τῆς ἀνοιχῆς, τὴν πάχνη τοῦ χειμῶνα, καὶ μὲ τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ, τὰ ῥόδα τοῦ μαῖου. θὰ νὰ σοῦ στέλνω μάλαμα, θὰ νὰ σοῦ στέλν' ἀσῆμι, θὰ νὰ σοῦ στέλνω πράγματα, π'οὐδὲ τὰ συλλογιέσαι.»
«Παιδί μου πάαινε εἰς τὸ καλὸ κ' ὄλ' οἱ ἄγιοι κοντά σου, καὶ τῆς μανοῦλας σου ἡ εὐχὴ νάσαι γιὰ φυλαχτὸ σου, νὰ μὴ σὲ πιάνη βάσκαμα καὶ τὸ κακὸ τὸ μάτι. Θυμήσου με παιδάκι μου κ' ἐμὲ καὶ τὰ παιδιά μου, μὴ σὲ πλανέσ' ἡ ξενιτεία καὶ μᾶς ἀλησημονήσης.»
«Κάλλιο μανοῦλά μου γλυκεῖα, κάλλιο νὰ σκάσω πρῶτα, Παρὰ νὰ μὴ σὲ θυμῶθ' εἰς ἔρημα εἰς ξένα.»
Δώδεκα χρόν' ἀπέρασαν καὶ δεκαπέντε μῆνες, Καράβια δὲν τὸν εἶδανε, ναύταις δὲν τὸν ἔφερον. Πρῶτο φιλι, ναστέναξες, δεύτερο, τὸν πλανάει, Τρίτο φιλι φαρμακερὸ, τὴ μάν' ἀλησημονάει.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Μὴ φθόνει οὐδεμίαν ἀπόλαυσιν, ἀναλογιζόμενος ὅτι πᾶσαι ἀγοράζονται, αἱ μὲν ἀντὶ χρυσοῦ, αἱ δὲ δι' ἀνικρῶν φροντίδων καὶ ἄλλαι διὰ ταπεινώσεων.

* * Ἡ ὑπόληψις εἶνε τὸ ἄρτυμα μὲ τὸ ὁποῖον κατατρῶγει τις τὴν ὑπαρξίν του.

* * Ἀργὰ ποῦ φεύγει ὁ καιρὸς, ὅταν περνᾷ μὲ λύπαις! (Σαϊκοπέρας).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

~ Ὁ Γεώργιος Βούλγαρης, πατὴρ τοῦ ἄρτι ἀποβιώσαντος ἐπιφανοῦς πολιτοῦ Δημητρίου Βούλγαρη, γράφει ἡ «Ἐφημερίς», διορισθεὶς ἐπισήμως βέης ἢ τοπάρχης τῆς Ἰδρας μετὰ τὴν ἐλευθερίαν ἐνεργείας, ἐν ἐποχῇ καθ' ἣν ἡ πατρίς του εἶχεν ἀνάγκην τάξεως, ὅπως σωθῆ ἀπὸ ἐπικειμένου κινδύνου ἐντελοῦς παραλυσίας (1802), ἦλθε συνωδευόμενος πρὸς τιμὴν καὶ διὰ μεγάλου στόλου. Ἦλθε ἐνὸς φέρῃ εἰς τὴν πατρίδα του τὴν τάξιν καὶ τὴν εὐημερίαν. Ἦρχισε δι' ἀμνηστειᾶς πρὸς τὰ παρελθόντα ἁμαρτήματα τῶν ταραξίων· ἀλλὰ συγχρόνως ἐπέβαλεν αὐστηρο-

τάτας αστυνομικὰς διατάξεις. Οἱ φρόνιμοι παρεδέχθησαν ταῦτα ὡς ὀρθὰ καὶ ἀναγκαῖα, οἱ παλλικαράδες ὅμως τὰ ἐθεώρουν ἀνεφάρμοστα. Εἷς τούτων, Δημήτριος Μαυροπαίδης καλούμενος, δὲν ἐσωφρονίζετο ἀκόμη οὔτε διὰ συμβουλῶν, οὔτε δι' ἠπίων ποινῶν. Ὁ Γεώργιος Βούλγαρης, ἐν τῷ ἀκάμπτῳ χαρκατῆρί του τότε, τὸν κατεδίκασεν εἰς πεντακοσίας μαστιγώσεις καθ' ἐκάστην ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἢ μέχρι θανάτου. Καθ' ἣν στιγμήν ἐξετελεῖτο τοιαύτη ἀπόφασις ἀκλόνητος, σκοπὸν ἔχουσα τὴν διὰ μιᾶς ἐκρίζωσιν τοῦ κακοῦ ἐκ τῆς νήσου διὰ παραδειγματικῆς τιμωρίας, ἀνηγγέλθη τῷ Βούλγαρη ἡ γέννησις τοῦ πρωτοτόκου αὐτοῦ υἱοῦ, τοῦ Δημητρίου.

Ἡ ποινὴ ἐν τούτοις ἐξετελεῖτο φρικτῆ. Οἱ παριστάμενοι συνεβούλευσαν τὸν Μαυροπαίδην νὰ ζητήσῃ χάριν ἐν ὀνόματι τοῦ τεχθέντος υἱοῦ, ὃ δὲ λαὸς τῆς Ἰδρας ἐστιχούργησε τότε τὸ ἐπόμενον δίστιχον :

Ἀδελφὲ Καπετὰν Γεώργη
χάρισέ μου τῆ ζωῆ
νὰ σοῦ πῆ ὁ κόσμος ὅλος
νὰ σοῦ ζήσῃ τὸ παιδί.

Ὁ Βούλγαρης ἐν τούτοις ἔμεινεν ἀκαμπτος, ὅπως μὴ κλονισθῆ ἢ ὑπὲρ τοῦ συμφέροντος τῆ πατρίδι ἐπιμονή του διὰ τῶν ἰδιαίτερων παλμῶν τῆς πατρικῆς στοργῆς, τῶν οἰκιακῶν του αἰσθημάτων. Ἐπίεσε τὴν καρδίαν του καὶ διέταξε τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ποινῆς. Ὁ Μαυροπαίδης ἀπεβίωσε μετ' οὐ πολλῶν, αὐτὸς δὲ ὁ Βούλγαρης ἐδάκρυσεν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀπειθοῦς παλλικαρά καὶ ἐνεταφίασεν αὐτὸν ἰδίᾳ ἑαυτοῦ δαπάνῃ. Οὐδόλως δὲ διήγειρε τὴν ἀγανάκτησιν τοιαύτη ἀυστηρὰ ἀπονομὴ τοῦ δικαίου.

Φρικτὰ εἶνε αἱ δημοσιευόμεναι εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Ἰνδίας ὑπὸ τῆς πείνης ἀποθνήσκόντων. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπὸ τῆς πείνης ἀποθανόντων ἀπὸ τοῦ Μαῖου μέχρι Σεπτεμβρίου 1877 ἀνέρχεται εἰς 320,000 ἐπὶ πληθυσμοῦ 22 ἑκατομμυρίων. Οἱ ἀγρόται δὲ καὶ οἱ ἐργάται ἰδίως πάσχουσιν. Οὗτοι κατὰ μέγαν δαμάδα μεταβαίνουν ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, σεκελωδῶδες τὴν ὄψιν, ἐσθεσμένους ἔχοντες ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας τοὺς ὀφθαλμούς, ἀδύνατοι εἰς πᾶσαν κίνησιν καὶ ἐργασίαν, περιέρχονται δὲ τὰς ὁδοὺς περιμένοντες ἢ τὸν θάνατον ἢ χεῖρα, ἥτις νὰ τοῖς δώσῃ τροφήν. Συνήθως βλέπει τις σκηνὰς σπαραξικαρδίου· μητέρας κλαιούσας καὶ πλανωμένας τῆδε κακεῖσε καὶ ζητούσας ἐλεημοσύνην χάριν τῶν ψυχορραγούντων τέκνων των!

Ἐσχάτως ἀπεβίωσεν ἐν Λονδίῳ ὁ διακεκριμένος ἰατρός James Barry, ἐπὶ μακρὰ ἔτη ὑπηρετήσας ἐν τῷ ἀγγλικῷ στρατῷ, ἐν Ἐπτανήσῳ καὶ ἀλλαχοῦ. Μεγάλῃ δ' ὑπῆρξεν ἡ

ἐκπληξίς πάντων, ὅτε μετὰ τὸν θάνατόν του ἐγνώσθη ὅτι ἦτο γυνή!

Παράδοξον ἀνάπτυσιν ἔλαβε κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα ἔτη ἡ μυθιστορικὴ φιλολογία ἐν Γαλλίᾳ, γράφει ἡ «Ἦρα», προκαλοῦσα πολλὰς τῶν φιλοσοφούντων ἐπὶ τῆς κοινωνικῆς καταστάσεως τοῦ μεγάλου τῶν Γάλλων ἔθνους σκέψεις. Παρατηρήθη ὅτι ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐν μόνῃ τῇ πόλει τῶν Παρισίων ἐτησίως δημοσιεύονται ὀκτακόσια περίπου πρωτοφανῆ μυθιστορήματα καὶ ἀνατυπούνται ἐκ τῶν ἀρχαιότερων περίπου χίλια πεντακόσια, ἐν συνόλῳ δ' ἀνέρχονται τὰ τῶν δύο τούτων κατηγοριῶν ἀντίτυπα εἰς τρία κατ' ἑτος ἑκατομμύρια. Εἰς ταῦτα πρέπει νὰ προστεθῶσι τὰ ἐν τῇ λοιπῇ Γαλλίᾳ δημοσιευόμενα καὶ ἀνατυπούμενα μυθιστορήματα. Ὅλαι αἱ τάξεις τῆς γαλλικῆς κοινωνίας τρέφονται ὑπὸ τῆς νοσηρᾶς ταύτης φιλολογίας, ἐξασκουσῆς σπουδαίαν ἐπὶ τῶν ἠθῶν ἐπιρροήν, διότι παρατηρήθη ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν γαλλικῶν μυθιστορημάτων δὲν εἶνε ἀκριβεῖς τῆς πραγματικότητος περιγραφὰι, ἀλλὰ φαντασιοπληξίαι, ἃς πολλοὶ τῶν ἀναγνωστῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀπομιμοῦνται ἐν τῷ πραγματικῷ βίῳ. Οὕτως ἡ ἔμφυτος τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὴν μίμησιν τάσις εὐρίσκει λίαν ἐπικίνδυνον τροφήν ἐν τοῖς μυθιστορήμασι. Μετὰ πολλῆς δὲ ἀπορίας παρατηρήθη ἐσχάτως ἐν τοῖς ποινικῶς τῆς Γαλλίας δικαστηρίοις πλήρης ἀπομίμησις ἐγκληματικῶν περιστάσεων ἐν γνωστοῖς μυθιστορήμασι τῆς George Sand, τοῦ Eὐγενίου Σὺν, τοῦ Gaborieau καὶ ἄλλων. Παρ' ἡμῖν παρατηρεῖται ἀπὸ τινος ὕψους τις εὐτυχῆς τῆς ἀκατασχέτου πρὸς τὰ μυθιστορήματα κλίσεως, ὅφ' ἧς κατεῖχτο πρὸ ὀλίγων ἐτῶν μέγα τῆς ἑλληνικῆς νεότητος μέρος. Αἱ μεταφράσεις γαλλικῶν μυθιστορημάτων εἰς ἰσπανιώτεραι πολὺ ἢ κατὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν μεταφράζετο καὶ εὐχερῶς ἐπωλεῖτο μακρὰ σειρά μυθιστορημάτων τοῦ Dumas καὶ τοῦ Sue.

Ὁ Μολιέρους ἦτο ἀπλοῦς θεατρικὸς ὑποκριτὴς μέχρι τοῦ θανάτου του· τὸ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ θέατρον ἐκαλεῖτο l'illustre théâtre, ὃ δὲ θίασος αὐτοῦ Troupe de Monsieur, ἔνεκα τῆς προστασίας ἣν ὁ ἀδελφὸς τοῦ Λουδοβίκου ΙΑ' ἀπένευε τῷ ποιητῇ. Ἡ τελευταία κωμῶδια του ὑπῆρξε Le malade imaginaire, ἣν ἔγραψε πάσχων ἤδη κατὰ τὸ στήθος καὶ συχνὰς αἱμοπτώων. Κατὰ τὴν παράστασιν τῆς κωμωδίας ταύτης, ὁ Μολιέρους, παριστῶν τὸ πρόσωπον τοῦ Argan, κατελήθη ὑπὸ σπασμοῦ· ἀπαχθεὶς δὲ εἰς τὸν οἶκόν του ἀμέσως, ἐξέπνευσε μετὰ μικρὸν περὶρρητος ἐκ τοῦ αἵματος ὅπερ ἐξήρχετο ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ, τῇ 17 Φεβρουαρίου 1673, ἐν ἡλικίᾳ 53 ἐτῶν.

Εἰς ἀναγνώσθη.